

Lausunto

20.11.2025

Asia: VN/28836/2025

Lausuntopyyntö liikenne- ja viestintäministeriön asetusluonnoksesta Liikenne- ja viestintäviraston liikennettä koskevista maksullisista suoritteista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Luonnoksessa esitetään nostettavan 60 euron vuosimaksua aluksen rekisterissäpitämiseksi 70 euroon. Maksua on perusteltu sillä, että alusrekisterissä on merkittävän paljon aluksia, jotka olisi tullut poistaa rekisteristä. Sinänsä lausunnonantaja pitää tärkeänä, että viranomaisen rekisterit ovat ajan tasalla. Lausunnonantaja ei kuitenkaan pidä maksulle hyväksyttävänä lausunnonantajan edustamien alusten osalta. Lausunnonantaja edustaa aluksia, jotka ovat kauppa-alusrekisterissä ja jotka vuoden 2024 alusta alkaen ovat päästökaupan piirissä. Liikenne- ja viestintävirastolla on siten varmuudella tiedossa, että lausunnonantajan edustamista aluksista on rekisterissä ajantasaiset tiedot. Lausunnonantaja katsoo, että esitetyn uuden maksun avulla rekisterin oikeellisuus laskutetaan myös niiltä aluksen omistajilta, jotka ovat ilmoittaneet ajantasaiset tiedot rekisteriin. Lausunnonantaja esittää, että rekisterissäpitomaksua ei peritä aluksilta, jotka saavat kauppa-alustukea tai ovat päästökaupassa, koska maksulle ei ole perustetta eikä maksua ainakaan tule korottaa.

Asetusluonnoksessa esitetään jälleen korotuksia muuna kuin virastoaikana käsiteltäville poikkeusluville. Poikkeuslupia haetaan nimensä mukaisesti vain poikkeuksellisessa tilanteessa, jossa aluksen toiminnassa ei erityisestä syystä voida noudattaa aluksen normaaleja lupakirjoja tai todistuksia. Poikkeuslupan tarve voi ilmaantua milloin tahansa eikä poikkeuslupaa haeta virka-ajan ulkopuolella, ellei siihen ole erityistä tarvetta. Liikenteenharjoittajia ei siten ole tarve rangaista hakemuksista, jotka tehdään virka-ajan ulkopuolella, kohottamalla maksuja kohtuuttoman korkeiksi. Kustannus poikkeuslupan hakemisesta virka-ajalla on jo merkittävä ja lausunnonantaja katsoo, että samansuuruisella maksulla tosiasiaassa katetaan poikkeuslupien hakemisesta aiheutuvat kulut.

Viittaamme merenkulun suoritteisiin liittyvään kohtaan 5.5 ja siihen sisältyviin dokumentteihin:

- SOPEP / SMPEP -suunnitelmat
- Aluksen tai sataman turvasuunnitelma
- Sataman turva-arvio

Kyseiset dokumentit ovat luonteeltaan sellaisia, että niiden säännöllinen päivittäminen ja kehittäminen on välttämätöntä turvallisuuden ja ympäristönsuojelun varmistamiseksi. Nykyinen käytäntö, jossa hyväksynnästä tai arvioinnista peritään 1 100 € maksu, ei tue tätä tavoitetta riittävästi.

Ehdotamme seuraavaa:

1. Muutoshyväksynnöille tulee määrittää selvästi alhaisempi maksu, vastaavasti kuin kohdassa 10.3.3. on eroteltu.
2. Suunnitelmien tekniset liitteet tulee voida päivittää maksutta, jotta turvallisuuteen liittyvät parannukset voidaan toteuttaa viivytyksettä.

Pidämme näitä muutoksia perusteltuina ja hyvän hallintotavan mukaisina, sillä ne edistävät turvallisuutta ja kannustavat jatkuvaan kehittämiseen.

Päästökauppaan liittyvien maksujen osalta toteamme, että maksujen perusteena oleva aluskoko ei ole perusteltu. Suuremman aluksen osalta ei ole enempää työtä kuin pienemmän aluksen eikä siten ole perusteltua, että suurempien alusten maksut ovat korkeammat etenkin kun huomioidaan, että varustamot hankkivat arvioinnin ulkopuoliselta toimijalta.

Lisäksi lausunnonantaja kyseenalaistaa luonnoksen kohdassa 10.3.1 esitetyn päästötietojen tarkastamismaksumallin. Lausunnonantaja katsoo, ettei päästöjen määrän mukaan määrättävä tarkastusmaksu ole perusteltu. Lausunnonantaja katsoo, että tarkastusmaksun korottaminen päästöjen määrän mukaan on korotettu päästömaksu, josta ei asetuksen tasolla voida päättää.

Kaikkien päästökauppaan liittyvien kulujen osalta lausunnonantaja haluaa muistuttaa, että päästöoikeuksien hankinta itsessään, sekä aluskohtaisten MRV päästötietojen raportointi ja todentaminen laivayhtiöstä riippumattoman yhtiön kanssa maksaa laivayhtiöille miljoonia euroja vuodessa. Päästömääristä riippumatta aluskohtaisten päästötietojen todentaminen maksaa laivayhtiölle noin 5000 euroa vuodessa. Lausunnonantaja pitää asetusluonnoksessa esitettyjä suoritteita päästötietojen tarkastamisesta kohtuuttomina. Ehdotuksessa tarkistussuoritemaksun osalta ei huomioida, että laivayhtiön päästötiedot on alustasolla jo todennettu kolmannen osapuolen toimesta. Raportointityön jälkeen todentaminen edustaa toiseksi työläintä työvaihetta. Raportoinnin lisäksi yhtiötason yhdistettyjen päästöjen laskemisen laivayhtiö tekee itse ja esittää laskelmat sekä aluskohtaiset todennetut päästöselvitykset tarkistettavaksi hallintoviranomaiselle. Kohtuuttomien suoritteiden lisäksi lausunnonantaja pitää yhtiötason

kokonaishiilidioksidipäästömääriin perustuvaa porrastettua suoritetta ylimääräisenä päästömaksuna, jolle ei ole perustetta eikä maksujen korottamiselle ole perusteita.

Hallintoviranomaisen tarkistustyö ei kasva suhteessa yhtiön kokonaishiilidioksidipäästöihin, se kasvaa suhteessa todennettuihin päästöselvitysraportteihin, jotka laivayhtiö toimittaa liikenne- ja viestintävirastolle. Varustamot maksavat ulkopuoliselle viranomaisen hyväksymälle arvioijalle merkittäviä määriä laskemien tekemisestä. Lausunnonantaja katsoo, että viranomaisen valvontatehtävästä perittävä maksu ei voi olla niin korkea kuin asetusluonnoksessa esitetään.

Mattila Maija
Suomen Varustamot ry